

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.411.001.04.2015
I/15/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze
ul. Podgórna 9a, 65-213 Zielona Góra
T +48 68 410 66 00, F +48 68 410 66 39
lzg@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	I/15/001 – Realizacja wybranych dochodów budżetowych oraz działań podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego województwa lubuskiego w celu zmniejszenia zadłużenia
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontrolerzy	Paweł Pawlak - specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 94917 z dnia 28 kwietnia 2015 r. Lidia Sobkowiak-Mariasz – specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 94936 z dnia 8 czerwca 2015 r. (dowód, akta kontroli, str. 1-2, 420-421)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Bytnicy (dalej: <i>Urząd</i> lub <i>Gmina</i>), Bytnica 52, 66-630 Bytnica
Kierownik jednostki kontrolowanej	Leszek Olgrzymek - Wójt Gminy od dnia 5 grudnia 2006 r. (dowód: akta kontroli, str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

W latach 2013-2014 Gmina zwiększyła ponad dwukrotnie deficyt budżetu (o 636 tys. zł), a w 2013 r. sfinansowała go ze źródeł niewymienionych w art. 217 ust. 2 w zw. z art. 89 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² (dalej ufp), tj. kwotą otrzymanej w grudniu 2013 r. na wydatki roku następnego części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości 109,2 tys. zł. W badanym okresie, w przypadku czasowych problemów z płynnością, jednostka korzystała ze środków depozytowych³ w wysokości 521 tys. zł, do czego nie posiadała upoważnienia.

Pomimo wzrostu długu z 3,6 mln zł na koniec 2013 r. do 4,7 mln zł na koniec 2014 r. Gmina przestrzegała obowiązujących do końca 2013 r. limitów ograniczających zadłużenie: 15 % limitu spłat⁴ i 60 % limitu długu⁵, a także była w stanie spełnić poczynając od 2014 r. indywidualny wskaźnik zadłużenia. W 2013 r. Gmina dokonała restrukturyzacji długu i zaciągnęła kredyt na korzystniejszych niż spłacany warunkach, co było działaniem zgodnym z przepisami prawa, jednak wydłużenie ostatecznych spłat tych zobowiązań powoduje powstanie dodatkowych kosztów obsługi długu, wynikających z dłuższego okresu korzystania z kredytu.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

³ Środki pieniężne wniesione przez wykonawców tytułem wadium i zabezpieczeń w związku z zamówieniami publicznymi, wadła z tytułu sprzedaży nieruchomości

⁴ Łączna kwota spłat rat kredytów i pożyczek (poza spłatami kredytów zaciągniętych na przejściowe finansowanie deficytu) wraz z należnymi w danym roku odsetkami nie przekroczyła 15% planowanych dochodów, określonego w art. 169 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.).

⁵ Z wyłączeniami - art. 170 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych.

W kontrolowanym okresie Gmina terminowo spłacała kredyty i pożyczki, a udzielenie zamówienia na kredyt w wysokości 950 tys. zł poprzedziło prawidłowo przeprowadzone postępowanie wylaniające najkorzystniejszą ofertę.

Niewystarczająca płynność środków na rachunkach bankowych przyczyniła się do powstania na koniec 2013 r. zobowiązań wymagalnych w wysokości 35 tys. zł, jak też przekazania nawet z pięciomiesięcznym opóźnieniem części odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

W Urzędzie nie prowadzono na bieżąco ewidencji pozabilansowej wystawionych weksli in blanco, lecz nieprawidłowość tą wyeliminowano w toku kontroli NIK. Gmina nie naliczała i nie ewidencjonowała w księgach rachunkowych odsetek od kredytów i pożyczek, stanowiących wydatki przyszłych okresów, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶.

Organ podatkowy (Wójt Gminy) prawidłowo podejmował czynności zmierzające do wyegzekwowania należności. Urząd dokonał natomiast z kilkumiesięcznym opóźnieniem zapłaty części podatku od nieruchomości będących własnością Gminy za 2013 r. (126 tys. zł), także raty podatku od nieruchomości za 2014 r. były regulowane nieterminowo.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Prawidłowość finansowania deficytu i zobowiązań jednostki

Opis stanu
faktycznego

Wykonane przez Gminę Bytnica dochody zmniejszyły się z 8.511.443,08 zł w 2013 r. do 8.348.269,67 zł w 2014 r., a wydatki w tym samym okresie wzrosły odpowiednio z 8.907.318,78 zł do 9.380.202,71 zł.

Tym samym w latach 2013-2014 wystąpił deficyt w wysokości odpowiednio 395.875,70 zł i 1.031.933,04 zł. Jego przyczyną była realizacja wydatków inwestycyjnych, m.in. drogowych (dokumentacja oraz naprawa dróg), budowlanych (budowa i remont świetlicy wiejskiej Bytnicy i Drzewicy). Ponadto wpływ na wystąpienie deficytu miały m.in.: niskie dochody bieżące i stale rosnące wydatki bieżące (tytułem zwiększenia nakładów na zadania własne, kosztowne w utrzymaniu oświata i opieka społeczna).

(dowód: akta kontroli str. 113, 197-199)

W badanym okresie deficyt Gminy był finansowany z kredytów, pożyczek, czyli ze źródeł o których mowa w art. 217 ust. 2 upf. Dodatkowo na koniec 2013 r. źródłami finansowania deficytu były środki subwencji oświatowej przekazanej w grudniu na wydatki roku następnego, tj. środki niewymienione w ww. przepisie. Ponadto w trakcie 2013 r. i 2014 r. w przypadku przejściowych problemów z płynnością Gmina korzystała z depozytów (m.in. środki wniesione przez wykonawców zamówień publicznych tytułem wadium lub zabezpieczenia należytego wykonania umowy), pomimo że nie posiadała upoważnienia do takich działań.

W badanym okresie Gmina z opóźnieniem przekazywała odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, co także stanowiło niedozwolony sposób kredytowania działalności Gminy.

(dowód: akta kontroli, str. 350-364)

⁶ Dz. U. z 2013 r., poz.330 ze zm

W latach 2013-2014 Gmina Bytnica zaciągała kredyty na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu jst (braku płynności finansowej) w postaci linii kredytowej z limitem 150 tys. zł. Ww. kredyty zostały spłacone do końca roku budżetowego, co było działaniem prawidłowym (art. 89 ust. 2 ufp).

(dowód: akta kontroli, str. 370-372)

W 2013 r. Gmina Bytnica dokonała restrukturyzacji długu, polegającej na zaciągnięciu kredytu w wysokości 870 tys. zł na spłatę wcześniej zaciągniętego zobowiązania z 2010 r. W wyniku tej operacji Gmina uzyskała korzystniejsze warunki w zakresie kosztów kredytu. Marża kredytu zaciągniętego w 2013 r. na restrukturyzację była o jeden punkt procentowy niższa niż spłacanego kredytu zaciągniętego w 2010 r. Jednocześnie działania te wydłużyły ostateczną spłatę o 4 lata i 2 miesiące, a dłuższy okres korzystania z pożyczonego kapitału powoduje wyższe koszty dla gminy.

(dowód: akta kontroli, str. 243)

Dane w zakresie przychodów i rozchodów wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-NDS były zgodne z ewidencją księgową.

(dowód: akta kontroli, str. 365-369)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W 2013 r. Gmina sfinansowała deficyt budżetu ze źródeł niewymienionych w art. 217 ust. 2 w zw. z art. 89 ufp, tj. kwotą otrzymanej w grudniu danego roku na wydatki roku następnego części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości 109.238,07 zł⁷. Środki subwencji otrzymane w grudniu na miesiąc styczeń roku następnego stanowią dochody roku następnego i wpływają na wynik budżetu następnego roku.

W latach 2013-2014 Gmina korzystała ze środków depozytowych (środki pieniężne wniesione przez wykonawców tytułem wadium i zabezpieczeń w związku z zamówieniami publicznymi, wadium z tytułu sprzedaży nieruchomości) w wysokości 521.000 zł, w przypadku czasowych problemów z płynnością. Ww. działanie stanowiło naruszenie art. 46 ust. 4 oraz art. 148 ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁸ (dalej Pzp) nakazujące zamawiającemu przechowywanie wadium i zabezpieczeń na oprocentowanym rachunku bankowym.

Analiza wykazała że w 2013 r. pięciokrotnie „pożyczono” z ww. rachunku środki w łącznej wysokości 259.000 zł, a w 2014 r. siedmiokrotnie - na łączną kwotę 262.000 zł, każdorazowo zwracając całość środków do końca roku. Ww. środki służyły sfinansowaniu przede wszystkim składek na ubezpieczenie społeczne pracowników Urzędu Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 350-356)

W badanym okresie Urząd z opóźnieniem, wynoszącym w skrajnych przypadkach w roku 2013 – 157 dni, a w roku 2014 – 144 dni, przekazywał odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych wynoszące łącznie 37.710 zł⁹. Takie działanie z jednej strony stanowiło sposób kredytowania działalności Gminy, ale z drugiej

⁷ Konto 909 i Rb-ST 2013 r.

⁸ Dz. U z 2013 poz. 907 ze zm.

⁹ Urząd Gminy Bytnica był zobowiązany przekazać do dnia 31 maja co najmniej 14.197,50 zł do 31.05.2013 r. i 14.085,00 zł do 31.05.2014 r.; do dnia 30 września pozostała równowartość odpisu, tj. 4.732,50 zł do 30.09.2013 r. i 4.695 zł do 30.09.2014 r. W 2013 r. na rachunek funduszu przekazano następujące kwoty: 9.000 zł w dniu 22.03.2013 r., 9.470 zł - 20.11.2013 r., 210 zł - 19.12.2013 r. i 250 zł - 23.12.2013 r. W 2014 r. na rachunek funduszu przekazano kwoty: 9.200 zł w dniu 15.04.2014 r., 650 zł - 09.05.2014 r., 500 zł - 20.05.2014 r. i 8.430 zł - 9.12.2014 r.

naruszało art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych¹⁰.

Wójt Gminy wskazał, że Gmina nie posiadała wystarczającej płynności finansowej i musiała czasowo wspomóc się innymi środkami.

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że zastosowano źródła finansowania deficytu nieujęte w upf z powodu braku płynności finansowej na płatności zobowiązań bieżących.

(dowód: akta kontroli str. 259-262, 357-364)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

2. Przestrzeganie przez Gminę ustawowo wyznaczonych limitów zadłużenia oraz rzetelność danych dotyczących wysokości długu

Opis stanu faktycznego

Wg sprawozdania Rb-Z o *stanie zobowiązań według tytułów dłużnych i poręczeń* dług Gminy Bytnica wzrósł z 3.565.619,42 zł na koniec 2013 r. do 4.683.567,46 zł na koniec 2014 r., co stanowiło odpowiednio 41,9% i 56,1% dochodów wykonanych. Na dług składały się przede wszystkim zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek. Gmina nie posiadała na koniec 2014 r. zobowiązań wymagalnych, natomiast na koniec 2013 r. zobowiązania wymagalne wynosiły 34.980,64 zł.

Gmina nie posiadała zobowiązań z tytułów:

- umów sprzedaży, w których cena jest płatna w ratach (tzw. sprzedaż na raty),
- umów leasingu finansowego,
- umów nienazwanych o terminie zapłaty dłuższym niż rok, związanych z finansowaniem usług, dostaw, robót budowlanych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu,
- umów o partnerstwie publiczno-prywatnym, gdy umowa ta ma wpływ na poziom długu publicznego.

Sprawozdania Rb-Z zostały sporządzone i przekazane terminowo (stosownie do załącznika nr 7 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych)¹¹, tj. odpowiednio za 2013 r. dnia 18.02.2014 r., a za 2014 r. dnia 16.02.2015 r.

Głównymi czynnikami powstania długu była konieczność finansowania wydatków inwestycyjnych, w tym wydatków na programy finansowane ze środków Unii Europejskiej. Największym obciążeniem budżetu była modernizacja oczyszczalni i budowa świetlic wiejskich.

(dowód: akta kontroli str. 94-103, 246-253)

W strukturze długu największy udział miały zaciągnięte kredyty i pożyczki, które stanowiły 3.530.638,78 zł na koniec 2013 r. (99 %) i 4.683.567,46 zł na koniec 2014 r. (100%). Stan zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek był zgodny z potwierdzeniami sald skierowanymi do jst na koniec roku, a zobowiązania ujęto prawidłowo na kontach 134 (kredyty) i 260 (pożyczki).

(dowód: akta kontroli str. 102-103)

¹⁰ Dz. U. z 2015, poz. 111.

¹¹ Dz. U. z 2014 r. poz. 1773.

Suma zaciągniętych kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90 ufp była równa lub niższa niż kwoty określone w uchwale budżetowej jst¹².

(dowód: akta kontroli str. 94-103)

Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek zostały prawidłowo wykazane w sprawozdaniach rocznych: Rb-Z i Rb-UZ *uzupełniającym o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych*.

(dowód: akta kontroli str. 94-101, 422-427)

Łączna kwota długu Gminy na koniec poszczególnych lat objętych kontrolą do dochodów wykonanych, po uwzględnieniu zobowiązań zaciągniętych w związku z umową zawartą z podmiotem dysponującym środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej obniżających ww. relację, wyniosła odpowiednio: 39,26% i 50,06%. Wyłączenia dotyczyły długu zaciągniętego na realizację następujących zadań:

- Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w miejscowości Bytnica,
- Modernizacja oczyszczalni ścieków w Bytnicy wraz z przepompowniami ścieków,
- Modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Bytnica,
- Modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Drzewica.

Tym samym gmina spełniła obowiązujący do 2013 r. limit ilościowy zadłużenia, o którym mowa w art. 170 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych¹³ (tzw. limit 60 % dochodów wykonanych).

(dowód: akta kontroli str. 198-199)

Przed zaciągnięciem każdego z siedmiu zobowiązań w 2013 r. i 2014 r. Wójt uzyskał pozytywną opinię regionalnej izby obrachunkowej (RIO) o możliwości spłaty.

Badaniem objęto jedno postępowanie na udzielenie kredytu w wysokości 950.000 zł. W dniu 22.07.2014 r. udzielono wykonawcy składającemu najkorzystniejszą ofertę (kryterium wyboru 100% cena), Bankowi Spółdzielczemu w Krośnie Odrzańskim zamówienia publicznego, na podstawie którego Gmina zaciągnęła kredyt długoterminowy w wysokości 950.000zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego w 2014 r. deficytu budżetowego. Postanowienia umowy były zgodne z treścią oferty wykonawcy. Ustalono w niej wykonanie przedmiotu zamówienia za cenę brutto 294.538,83 zł. Do umowy przeniesiono istotne postanowienia zawarte w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (SIWZ), m.in.: okres kredytowania 170 miesięcy, karencja do końca października 2015 r., wysokość odsetek – WIBOR 3M, marżę 1 %, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu – weksel własny in blanco.

(dowód: akta kontroli str. 54-59, 61-93)

Zawarcie umowy poprzedziło postępowanie o udzielenie zamówienia (w trybie przetargu nieograniczonego), w którym m.in.:

- wartość szacunkowa zamówienia (332.000 zł) została ustalona prawidłowo na podstawie kosztów pozyskania pieniądza,
- Wójt powołał komisję przetargową 26.06.2014 r. w składzie 3-osobowym,
- dopełniono obowiązków zamieszczania ogłoszeń. Zamawiający wszczął postępowanie zamieszczając ogłoszenie o zamówieniu, m.in. w miejscu publicznie dostępnym w swojej siedzibie i na stronie internetowej oraz przekazując ogłoszenie w dniu 12.06.2014 r. Urzędowi Zamówień Publicznych – nr ogłoszenia 199054-2014). Niezwłocznie po zawarciu umowy zamawiający przekazał ww. Urzędowi ogłoszenie o udzieleniu zamówienia (art. 95 ust. 2 Pzp).

(dowód: akta kontroli str. 60)

¹² http://bip.bytnica.pl/wiadomosci/1191/lista/uchwaly_rady

¹³ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

W celu zabezpieczenia kredytu lub pożyczki nie udzielano pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym jst, co było działaniem prawidłowym (art. 264 ust. 5 ufp). Jako zabezpieczenie ww. zobowiązań stosowano weksle in blanco. W Urzędzie nie prowadzono ewidencji weksli własnych in blanco, a w skonsolidowanym bilansie sporządzonym na dzień 31.12.2013 r., 31.12.2014 r. w *informacjach uzupełniających istotnych dla rzetelności i przejrzystości sytuacji finansowej i majątkowej* nie wykazano kwoty potencjalnych zobowiązań wynikających z ww. weksli.

Ewidencja weksli in blanco na koncie pozabilansowym 294 „Zobowiązania warunkowe” uzupełniona została w trakcie kontroli NIK dnia 21 maja 2015r.

(dowód: akta kontroli str. 104-112, 198-199)

Poza opisywanymi powyżej kredytami (w wysokości 870 tys. zł i 950 tys. zł) i kredytem w wysokości 816,1 tys. zł, w badanym okresie Gmina Bytnica w związku z finansowaniem zadań inwestycyjnych zaciągnęła w ramach PROW pożyczki na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych operacji realizowanej w ramach:

- działania *Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju na modernizację świetlicy wiejskiej w miejscowości Drzewica* w wysokości 91.094 zł oraz na *modernizację świetlicy wiejskiej w miejscowości Bytnica* w kwocie 250.050 zł;
- działania *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej na modernizację oczyszczalni ścieków w miejscowości Bytnica wraz z przepompowniami ścieków* w wysokości 169.200 zł oraz na *uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w miejscowości Bytnica* w kwocie 189.449,99 zł.

(dowód: akta kontroli str. 198-199)

Splaty kredytów i pożyczek były dokonywane w wysokościach i terminach wynikających z zawartych umów.

(dowód: akta kontroli str. 304-307)

Łączne kwoty spłat kredytów i pożyczek nie przekroczyły wielkości zaplanowanych, co było zgodne z art. 52 ust. 1 pkt 2 ufp.

(dowód: akta kontroli str. 409-419)

Poniesione przez Gminę wydatki z tytułu obsługi długu (odsetek i prowizji) wyniosły 171.207,28 zł w 2013 r. (4,85 % długu) i 147.560,08 zł (3,15 % długu). Odsetki z tytułu spłaty kredytów oraz prowizję (jedna w kontrolowanym okresie w 2013 r. w kwocie 4.080,54 zł) za udzielenie kredytu prawidłowo ujmowano w ewidencji księgowej w dziale 757 – *Obsługa długu publicznego*, rozdziale 75702 – *Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jst*, § 811 – *Odsetki od zaciągniętych przez jst kredytów i pożyczek*, oraz prawidłowo prezentowano w sprawozdaniach budżetowych. W ewidencji księgowej budżetu nie ujmowano natomiast odsetek od kredytów i pożyczek, stanowiących wydatki przyszłych okresów.

(dowód: akta kontroli str. 293-322)

Gmina nie posiadała zobowiązań warunkowych z tytułu udzielonych poręczeń lub gwarancji.

(dowód: akta kontroli str. 244)

Łączna kwota spłat rat kredytów i pożyczek (poza spłatami kredytów zaciągniętych na przejściowe finansowanie deficytu) wraz z należnymi w danym roku odsetkami nie przekroczyła limitu 15% planowanych dochodów, określonego w art. 169 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych. Natomiast przekroczono ww. relację w odniesieniu do wykonanych dochodów i wyniosła ona 16,24%.

(dowód: akta kontroli str. 245)

Oprócz kredytów i pożyczek, które stanowiły podstawowe zadłużenie w kontrolowanym okresie, Gmina posiadała zobowiązania wymagalne za 2013 r. w wysokości 34.980,64 zł. Wg Rb-Z na koniec 2014 r. Gmina nie posiadała zobowiązań wymagalnych.

(dowód: akta kontroli str. 246-253)

W związku z nieterminowym regulowaniem zobowiązań, ani Urząd, ani podległe Gminie jednostki organizacyjne nie zapłaciły odsetek. Gmina prawidłowo wykazywała zobowiązania wymagalne we własnym sprawozdaniu jednostkowym Rb-Z. W trakcie roku Urząd terminowo regulował zobowiązania wobec ZUS¹⁴ z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy.

(dowód: akta kontroli str. 246-248, 253-274)

Gmina Bytnica w badanym okresie 2013-2014 zrealizowała dochody bieżące wyższe niż wydatki bieżące i tym samym zachowała relację, o której mowa w art. 242 ufp. Gmina spełniła również indywidualny wskaźnik zadłużenia, o którym mowa w art. 243 ufp. Było to możliwe przede wszystkim dzięki dokonanej w 2013 r. restrukturyzacji długu i obniżeniu planowanych spłat kredytów o 870.000 zł w okresie do 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 113, 243)

W Wieloletnich Prognozach Finansowych (WPF) Gminy Bytnica realistycznie zakładano poziom dochodów. Wg WPF na lata 2014-2029 z 17.12.2013 r.¹⁵ zakładane w 2014 r. dochody miały wynieść 8.670.667,98 zł¹⁶, w tym dochody ze sprzedaży majątku 100.000 zł. Zrealizowane dochody wyniosły 8.348.269,67 zł, w tym ze sprzedaży majątku 89.587,50 zł. Ww. uchwała zawierała wymagane elementy, o których mowa w art. 226 ust. 1 ufp.

(dowód: akta kontroli str. 113, 275-288)

Gminna Biblioteka Publiczna w Bytnicy będąca samorządową instytucją kultury i jedyną osobą prawną nadzorowaną przez Gminę nie wykazała zadłużenia na koniec 2013 r., a na koniec 2014 r. jedynie zobowiązania wymagalne w wysokości 783,13 zł¹⁷. Kwota zobowiązania wynikała z faktury dokumentującej zakup środków czystości i materiałów biurowych. Uregulowanie zobowiązania po terminie płatności określonej w ww. fakturze było spowodowane wpływem jej po terminie płatności.

Gmina nie posiadała w kontrolowanym okresie udziałów/akcji w osobach prawnych.

(dowód: akta kontroli str. 289-291)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Urzędzie nie była prowadzona ewidencja pozabilansowa wystawionych weksli in blanco. Ewidencja ta nie ma charakteru bilansowego i umożliwia ustalenie, ile weksli jednostka wystawiła (inventaryzacja), czy zostały one terminowo (po wygaśnięciu zobowiązań gminy z tytułu stosunku podstawowego, tj. np. kredytu) odebrane przez wystawiających lub anulowane, aby została wyłączona możliwość dalszego obrotu wekslem.

¹⁴ Analizą objęto deklaracje rozliczeniowe ZUS DRA za marzec, czerwiec i wrzesień 2013 r. Kwoty do zapłaty przez płatnika były tożsame z wartościami zrealizowanych przelewów do ZUS.

¹⁵ Uchwała Rady Gminy nr XXXI/152/2013.

¹⁶ Z czego dochody bieżące 7.931.424,30 zł, majątkowe 739.243,68 zł, bieżące 7.981.145,17 zł a majątkowe 367.124,50 zł.

¹⁷ Wg Rb-Z kwota 809,41 zł z tytułu dostaw i usług została podana omyłkowo, faktyczna wielkość zaległości wynikająca z faktury była niższa i wynosiła 783,13 zł.

Skarbnik wyjaśniła, że ewidencja pozabilansowa wystawionych weksli in blanco nie była prowadzona ponieważ wykaz kont podany w rozporządzeniu nie zawiera konta pozabilansowego 294 „Zobowiązania warunkowe”, na którym księguje się weksle in blanco. Z uwagi na brak występowania konta pozabilansowego uważała, że nie trzeba prowadzić ewidencji weksli.

W skonsolidowanym bilansie sporządzonym na dzień 31.12.2013 r., 31.12.2014 r. w miejscu na *informacje uzupełniające istotne dla rzetelności i przejrzystości sytuacji finansowej i majątkowej* nie wykazano kwoty potencjalnych zobowiązań wynikających z zabezpieczenia spłaty umów kredytów i pożyczek w formie weksla własnego in blanco, w sytuacji gdy art. 48 ust. 1 w zw. z art. 55 ust. 4 ustawy o rachunkowości i § 21 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹⁸, określa iż informacja dodatkowa powinna zawierać istotne dane i objaśnienia niezbędne do tego, aby sprawozdanie finansowe rzetelnie i jasno przedstawiało sytuację majątkową i finansową.

Złożone, na podstawie art. 97 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe¹⁹, przez Gminę oświadczenia o poddaniu się egzekucji uprawniają banki do dochodzenia na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zadłużenia do łącznej wysokości wg stanu na koniec każdego roku objętego badaniem, tj. w 2013 r. – 3.530.638,78 zł i w 2014 r. – 4.683.567,46zł.

Przyczyną nieprawidłowości, zgodnie z wyjaśnieniami Skarbnika Gminy było przeoczenie i nadmiar obowiązków.

Nieprawidłowość została w trakcie kontroli usunięta, w dniu 21.05.2015 r. zaprowadzono ww. ewidencję.

(dowód: akta kontroli str. 104-112, 259-262)

2. W latach 2013-2014 Gmina nie naliczała i nie ewidencjonowała w księgach rachunkowych odsetek od kredytów i pożyczek, stanowiących wydatki przyszłych okresów, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości w zw. z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (w zakresie opisu konta 134, 260 i 909).

Wartość nienaliczonych i niewykazanych odsetek wyniosła 1.176.626,77 zł w 2013 r., 1.455.592,48 zł w 2014 r. i 1.201.475,64 zł w 2015 r. W konsekwencji braku ewidencji odsetek wartość zobowiązań długoterminowych oraz rozliczeń międzyokresowych w bilansie Gminy za rok 2013 i 2014 została zaniżona o łączną kwotę 2.632.219,25 zł.

Z wyjaśnień Skarbnika Gminy wynika, że przyczyną powyższego było przeoczenie i nadmiar obowiązków.

(dowód: akta kontroli str. 259-262, 292)

¹⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 289.

¹⁹ Dz. U. z 2015 r., poz. 128.

3. Zobowiązania wymagalne Gminy wynosiły 34.710,04 na koniec 2013 r.²⁰ i powstały w następujących gminnych jednostkach organizacyjnych:

- w Urzędzie Gminy w Bytnicy – 16.090,04 zł,
- w Zespole Edukacyjnym w Bytnicy (ZE) – 18.620 zł.

Zobowiązania wymagalne Urzędu Gminy w Bytnicy i ZE dotyczyły m.in. faktur za dowozy dzieci do szkoły, odpisu na ZFŚS oraz zapłaty za usługi obce. W związku z opóźnieniami w płatnościach kontrahenci nie obciążali gminnych jednostek organizacyjnych i Urzędu odsetkami karnymi.

(dowód: akta kontroli str. 246-253)

Tym samym naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 ufp, który stanowi, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ufp kierownik jednostki sektora finansów publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki.

Z informacji udzielonych przez Dyrektora ZE wynika m.in., że zobowiązania wymagalne dotyczyły odpisu na ZFŚS za 2013 r., a główną przyczyną były braki płynności finansowej związane z brakiem środków. Nowe terminy zapłaty uzgadniano indywidualnie z wierzycielami, a płatności dokonywano niezwłocznie po zapewnieniu przez Gminę środków finansowych na koncie placówki.

Jako główną przyczynę powstania zobowiązań wymagalnych Skarbnik Gminy podała brak wystarczających środków na rachunkach bankowych. Wójt Gminy wyjaśnił, że przyczyną powstania nieprawidłowości był brak wystarczających środków na rachunkach bankowych związanych z niską realizacją dochodów.

(dowód: akta kontroli str. 246-262)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

3. Prawdliwość i rzetelność działań w zakresie realizacji podatków i opłat

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą dochody własne w ujęciu nominalnym oraz ich udział w dochodach ogółem, wynosiły:

- 5.596.987,30 zł, w 2013 r.; w stosunku do 7.153.536,90 zł, w 2012 r. i stanowiły odpowiednio 38,2% i 48,5 %,
- 6.602.633,04 zł. w 2014 r. w stosunku do 5.596.987,30 zł w 2013 r. i stanowiły one odpowiednio 47,6 % i 38,2 %.

Na spadek udziału dochodów własnych w dochodach ogółem największy wpływ miało obniżenie się pozostałych dochodów własnych (z 4.877.839,28 zł w 2012 r. do 4.028.702 zł w 2014 r.), wzrosły natomiast wpływy podatku od nieruchomości (z 1.584.231,83 zł w 2012 r. do 1.912.407,24 zł w 2014 r.) oraz podatku od środków transportowych i czynności cywilnoprawnych (z 51.943,74 zł do 79.224,84 zł).

(dowód: akta kontroli str. 37)

²⁰ Wg Rb-Z - 34.980,64 zł, w tym Zakładu Gospodarki Komunalnej w Bytnicy (ZGK) – 270,60 zł. Z informacji udzielonej przez kierownika ZGK w Bytnicy wynika m.in., że zobowiązania wymagalne dotyczyły zakupu usługi geodezyjnej, a przyczyną tego stanu rzeczy były wątpliwości co do wysokości zapłaty. Zgodnie z art. 72 ust. 1 pkt 4 lit b. ufp do długu zalicza się zobowiązania sektora finansów publicznych m. in. z tytułu wymagalnych zobowiązań uznanych za bezsporne przez właściwą jednostkę sektora finansów publicznych będącą dłużnikiem. Zatem ww. kwoty jednostka nie powinna wykazywać w sprawozdaniu Rb-Z. Z uwagi na wysokość kwoty nie ma obowiązku sporządzania korekty sprawozdania.

Wójt Gminy Bytnica będący organem podatkowym prawidłowo podejmował czynności zmierzające do wyegzekwowania należności. Kontrola wykazała, że prowadzone przez Gminę postępowania windykacyjne w zakresie dochodów własnych były skuteczne. Wśród pięciu dłużników, których konta wykazywały na koniec 2013 r. najwyższe salda zaległości, przeanalizowano działania Gminy zmierzające do wyegzekwowania należności i ustalono, że w dwóch spośród ww. przypadków wyegzekwowano zaległe kwoty tj. 125.962 zł i 21.485 zł. W pozostałych przypadkach: organ otrzymał informację o otwarciu likwidacji spółki (zaległość 25.684,40 zł), w innym zwrócono tytuły egzekucyjne i w połowie grudnia 2014 r. Naczelnik właściwego US umorzył postępowanie z uwagi na bezskuteczność (zaległość 5.282 zł), a w trzecim organ zastosował środek egzekucyjny i komornik potrąca należność z renty (zaległość 3.238 zł, pozostało 1.410,30 zł). Działania organu podatkowego w zakresie windykacji były rzetelne.

W Gminie określono zarządzeniem Wójta nr 6/2010 z 2 lutego 2010 r. procedury wewnętrzne określające zasady oraz terminy windykacji należności oraz działań podejmowanych w celu wyegzekwowania należności.

W badanej próbie nie wystąpiły przypadki przedawnienia należności. W Gminie Bytnica w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrącenia, o których mowa w art. 65 i 66 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa²¹.

(dowód: akta kontroli str. 41-46)

W latach 2013-2014 Gmina Bytnica prawidłowo złożyła deklaracje na podatek od nieruchomości w zakresie mienia komunalnego jako przedmiotu opodatkowania. Wielkość przypisu wyniosła w 2013 r. łącznie 511.363 zł, suma dokonanych do końca 2013 r. wpłat 385.401 zł. Zaległość w kwocie 125.962 zł (za miesiące październik, listopad i grudzień) została uregulowana 07.02.2014 r. wraz z odsetkami w wysokości 2.890 zł. Wpłaty za poszczególne miesiące do września 2013 r. odbywały się terminowo lub z nieznacznym opóźnieniem wynoszącym do 26 dni.

Wymiar podatku za 2014 r. został określony na 598.030 zł i opłacony w pełnej wysokości do 29.09.2014 r. W trakcie roku raty za poszczególne miesiące przekazywano z opóźnieniem sięgającym nawet 5 i pół miesiąca (termin płatności 15.04.2014 r., wpłata 29.09.2014 r.).

Gmina prawidłowo wykazała w sprawozdaniach Rb-PDP i Rb-27S kwoty wynikające ze zwolnień przedmiotowych udzielonych na mocy uchwał Rady Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 5-34, 327-349)

W okresie objętym kontrolą wydano łącznie decyzje umorzeniowe wobec dziewięciu podmiotów przyznających ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych w łącznej wysokości 12.602,75 zł, z czego w:

- 2013 r. – 3 decyzje na łączną kwotę 2.156,75 zł;
- 2014 r. – 6 decyzji na łączną kwotę 10.446 zł.

(dowód: akta kontroli str. 39-40)

Ulgi udzielone w latach 2013-2014 zostały wykazane w sprawozdaniach Rb-27 S i Rb-PDP.

Analiza pięciu decyzji na łączną kwotę 12.069,75 zł przyznających najwyższe ulgi w spłacie zobowiązań wykazała, że w każdym przypadków wydanie decyzji następowało stosownie do przepisów art. 67a – 67e Ordynacji podatkowej.

Trzy z analizowanych decyzji dotyczyły tego samego podatnika któremu umorzono podatek od nieruchomości (w kwocie 2.082 zł, 2.082 zł oraz 1.764,75 zł) w związku

²¹ Dz. U z 2015 r., poz. 613.

z tym, że jego nieruchomości (drogi – działki oznaczone w ewidencji gruntów – dr, łącznie 1,81 ha) nie prowadzą do żadnej działki rolnej tego podatnika, a korzystają z nich inni mieszkańcy rolnicy, turyści czy leśnicy.

W uzasadnieniu podjętych rozstrzygnięć powoływano się na okoliczności faktyczne takie jak zła sytuacja zdrowotna i niski dochód (4-osobowa rodzina o dochodzie netto poniżej 1 tys. zł), które wnioskodawca przywołał we wniosku o udzielenie ulgi oraz „ważny interes podatnika lub interes publiczny”, załączając stosowny materiał dowodowy w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 35-36, 327-349)

Rada Gminy Bytnica uchwałą nr VI/43/2003 z 29.04.2003 r. ustaliła 30 - procentową opłatę adiacencką w związku ze wzrostem wartości nieruchomości (z wyłączeniem nieruchomości przeznaczonych na cele rolnicze i leśne) spowodowanej budową urządzeń infrastruktury technicznej albo scaleniem i podziałem nieruchomości. W latach 2011-2014 Gmina zrealizowała następujące zadania: budowa kanalizacji sanitarnej w m. Budachów oraz budowa rurociągu tłoczego przesyłowego z m. Budachów oraz m. Głębokie do oczyszczalni ścieków w Bytnicy (2.072,7 tys. zł), uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w m. Bytnica (o wartości 310,7 tys. zł) oraz budowa drogi gminnej Bytnica-Głębokie (o wartości 504,3 tys. zł). Nie podejmowano natomiast działań zmierzających do ustalenia opłaty.

Zaniechanie Wójt wyjaśnił następująco: *Po zakończeniu w 2011 roku inwestycji pod nazwą „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Budachów oraz budowa rurociągu tłoczego przesyłowego z m. Budachów oraz m. Głębokie do Oczyszczalni Ścieków w Bytnicy”, podjąłem temat zastosowaniem opłaty adiacenckiej. Podstawowe argumenty które miały wpływ na zaprzestanie dalszych działań:*

Wartość rynkowa nieruchomości gruntowych w Gminie Bytnica jak i najbliższej okolicy jest niższa niż średnia w kraju. Porównując do miejscowości Bytnica która wcześniej otrzymała kanalizację z całą pewnością pozwalało przyjąć, iż fakt skanalizowania nie wpłynął lub wpłynął w bardzo nieznacznym stopniu na wzrost wartości nieruchomości.

Zainteresowanie nieruchomościami na terenie gminy jest znikome. Świadczy o tym także nie wykonywanie planów sprzedaży nieruchomości przez gminę.

Koszty wykonania operatu szacunkowego który jest podstawowym dowodem w sprawie o ustalenie opłaty adiacenckiej mogłyby przewyższyć uzyskane wpływy. Koszt operatu dla jednej nieruchomości to ok. 400 – 500 zł.

Podstawą wyceny nieruchomości są zapisy w Ewidencji Gruntów i Budynków prowadzonej przez Starostwo Powiatowe. Większość nieruchomości to zabudowania po byłych gospodarstwach rolnych. Właściciele mimo obowiązku z chwilą zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego nie zgłaszają zmian. Starostwa również nie dokonują modernizacji EGiB. Przez opłatę adiacencką należy rozumieć opłatę, ustaloną w związku ze wzrostem wartości nieruchomości, a nie gruntu rolnego. Sytuacja ta budziła obawy, iż w konsekwencji może zmniejszyć się wpływ z podatku od nieruchomości.

Aspekt społeczny. Wprowadzenie opłaty adiacenckiej byłby „karą” dla rzetelnych właścicieli nieruchomości którzy dokonali zmian w EGiB i płacą, z uwagi na przekwalifikowanie gruntów na grunty pozostałe „B”, wyższe podatki.

(dowód: akta kontroli str. 323-326)

Zgodnie z art. 143 ust. 1 uogn przepisy rozdziału „Udział w kosztach budowy urządzeń infrastruktury technicznej” stosuje się do nieruchomości bez względu na ich rodzaj i położenie, z wyłączeniem nieruchomości przeznaczonych w planie

miejscowym na cele rolne i leśne, a w przypadku braku planu miejscowego do nieruchomości wykorzystywanych na cele rolne i leśne (nieruchomości wykazane w katastrze nieruchomości jako użytki rolne albo grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, a także wchodzące w skład nieruchomości rolnych użytki kopalne, nieużytki i drogi, jeżeli nie ustalono dla nich warunków zabudowy i zagospodarowania terenu).

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Wbrew postanowieniom wynikającym z art. 6 ust. 9 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych²² Urząd dokonywał z opóźnieniem opłaty podatku od nieruchomości w 2013 r. Ponadto raty podatku od nieruchomości za 2014 r., w okresie od stycznia do września były regulowane nieterminowo.

Z ww. art. 6 ust 9 pkt 3 ustawy wynika m.in., że osoby prawne zobowiązane są wpłacać obliczony w deklaracji podatek od nieruchomości - bez wezwania - na rachunek, w ratach proporcjonalnych do czasu trwania obowiązku podatkowego, w terminie do dnia 15. każdego miesiąca, a za styczeń do dnia 31 stycznia.

Kontrola wykazała, że opłaty z tytułu podatku od nieruchomości będących własnością Gminy (raty za X-XII.2013 r.) zostały wniesione przez Urząd z opóźnieniem.

Wielkość przypisu wyniosła w 2013 r. łącznie 511.363 zł, suma dokonanych do końca 2013 r. wpłat 385.401 zł. Zaległość w kwocie 125.962 zł została uregulowana 07.02.2014 r. wraz z odsetkami w wysokości 2.890 zł. Wpłaty za poszczególne miesiące do września 2013 r. odbywały się terminowo lub z nieznacznym opóźnieniem wynoszącym do 26 dni.

Wymiar podatku za 2014 r. został określony na 598.030 zł i opłacony w pełnej wysokości do 29.09.2014 r.; raty za poszczególne miesiące wnoszono z opóźnieniem, gdyż w 2014 r. wpłaty zostały dokonane tylko trzykrotnie: 07.02.2014 r., 18.03.2014 r. (styczeń – marzec, częściowo kwiecień) i 29.09.2014 r. (częściowo kwiecień oraz maj – grudzień) powodując opóźnienie nawet pięć i pół miesiąca we wpłacie podatku za kwiecień.

Z art. 51 § 1 i art. 53 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa wynika, że zaległością podatkową jest podatek niezapłacony w terminie płatności, a od zaległości podatkowych naliczane są odsetki za zwłokę.

W sprawie nieterminowej zapłaty podatku od nieruchomości gminnych Skarbnik wyjaśniła: *Opóźnienie w zapłacie podatku od nieruchomości będących naszą własnością wynikało z przeoczenia i niedopilnowania terminów w natłoku obowiązków.*

Wójt Gminy wyjaśnił, że opóźnienie w zapłacie podatku od nieruchomości będących naszą własnością wynikało z *niedopilnowania terminów przez Skarbnika, a z jego strony z nie dość skutecznego nadzoru. Jednakże gdy w budżecie Gminy pojawiły się środki finansowe wpłaty z tytułu podatku regulowaliśmy wraz z należnymi odsetkami za opóźnienia a nawet wyprzedzając nadchodzące terminy wpłat.* Wójt zadeklarował terminowe regulowanie podatku w 2015 r.

(dowód: akta kontroli, str. 5-34, 259-262)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zauważa, że obowiązek podatkowy w zakresie podatku od nieruchomości nałożony na gminy nie powoduje żadnej korzyści ekonomicznej dla samorządu

²² Dz. U. z 2014 r., poz. 849 ze zm.

(podatek ten z jednej strony stanowi wydatek, a z drugiej dochód gminy). Jednak w obecnym stanie prawnym gminy są podatnikami podatku od nieruchomości w odniesieniu do nieruchomości komunalnych i są zobowiązane przestrzegać przepisów w tym zakresie. W związku z powyższym dopiero nowelizacja przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych dotycząca opodatkowania nieruchomości gminnych pozwoli na wyeliminowanie praktyki płacenia podatku samemu sobie i pozostałych konsekwencji przyjętego rozwiązania.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²³, a także uwzględniając działania podjęte w toku kontroli NIK, wnosi o:

1. Zaprzestanie finansowania deficytu budżetu Gminy ze środków nieujętych w art. 217 ust. 2 ufp.
2. Stosowanie zasad rachunkowości budżetowej z uwzględnieniem naliczania i ewidencjonowania w księgach rachunkowych odsetek od kredytów i pożyczek, stanowiących wydatki przyszłych okresów,
3. Realizację wydatków publicznych w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 17 lipca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Kontroler
Paweł Pawlak
Specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Zbysław Dobrowolski

.....
Podpis

.....
Podpis

²³ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

